

**PROMATRANJE KUGARA *Bombycilla garrulus*
U OSIJEKU I BARANJI TIJEKOM ZIME 2005/2006. GODINE**

*Observation of the the Waxwings *Bombycilla garrulus* in Osijek and
Baranja in the winter of 2005/2006.*

ADRIAN TOMIK

I. Meštrovića 74, HR-31326 Darda;

Kugara *Bombycilla garrulus* je neredoviti zimski gost u Hrvatskoj. Dolazi u različitom broju i ne zahvaća uvijek cijelu zemlju (KRALJ 1997). U Baranji i Osijeku se također pojavljuje neredovito i zadržava se od studenoga do travnja (MIKUSKA i sur. 2002).

e-mail: adrian.tomik1@os.htnet.hr

Budući da su zime 2004/05 i 2005/06 u susjednoj Mađarskoj kugare bile prisutne u velikom broju, pojavljivanje ovih ptica bilo je očekivano i u Hrvatskoj. Tijekom siječnja, veljače i ožujka 2006. godine kugare sam zabilježio ukupno petnaest puta na pet različitih lokacija na području grada Osijeka te na dvije lokacije na području Baranje (Tablica 1.). Prvi put sam promatrao tri primjerka 12. siječnja 2006. u Perivoju kralja Tomislava u neposrednoj blizini visećeg mosta u Osijeku. Ptice sam opazio najprije po karakterističnom glasanju. Preletivši Dravu uputile su se prema Baranji. U dva navrata, 19. i 28. siječnja 2006. u Podravlju (Osijek) viđene su dvije jedinke kako sjede na drvetu u jednom voćnjaku.

Dana 1. veljače 2006. u Tvrđi (Osijek) sam tražio kugare među 60 drozdova bravenjaka, *Turdus pilaris*, koji su se hranili plodovima koprivića, *Celtis australis*, te sam provjerio obližnje grmove obične žutike, *Berberis vulgaris* gdje sam pronašao jednog malog drozda, *Turdus iliacus*, i jednu mrku crvenrepku, *Phoenicurus ochruros*. Ubrzo nakon toga iznad Tvrđe preletilo je jato od 10 kugara. Dana 13. veljače 2006. na mjestu prvog promatranja viđeno je jato od 11 primjeraka kako leti prema Baranji. Dana 15. veljače 2006. pored naselja Darda viđeno je 12 primjeraka. U Perivoju kralja Tomislava 16. veljače 2006. promatrao sam jato od 180 jedinki. Ptice su se intenzivno hranile na platanama, *Platanus* sp., te plodovima sofore, *Sophora japonica*. Nakon toga odmarale su se na stablima i cijelo vrijeme se intenzivno glasale i pjevale. Pojavom kopca, *Accipiter nisus*, a zatim i jedne vjetruše, *Falco tinnunculus*, ptice su se uznemirile i odletjele na stablo crne topole, *Populus*

Tablica 1. Promatranja kugara *Bombycilla garrulus* u Osijeku i Baranji

Table 1. Observations of Waxwings *Bombycilla garrulus* in Osijek and Baranja

Datum Date	Broj Number	Lokalitet Locality
12.1.2006.	3	Osijek-Perivoj kralja Tomislava
19.1.2006.	2	Osijek-Podravlje
28.1.2006.	2	Osijek-Podravlje
1.2.2006.	10	Osijek-Tvrđa
13.2.2006.	11	Osijek-Perivoj kralja Tomislava
15.2.2006.	12	Darda-pokraj naselja
16.2.2006.	180	Osijek-Perivoj kralja Tomislava
17.2.2006.	180	Osijek-Perivoj kralja Tomislava
20.2.2006.	50	Osijek-Perivoj kralja Tomislava
21.2.2006.	10	Osijek-Perivoj kralja Tomislava
22.2.2006.	45	Osijek-Perivoj kralja Tomislava
6.3.2006.	11	Osijek-Park kralja Krešimira IV.
8.3.2006.	2	Osijek-Gajev trg
14.3.2006.	22	Osijek-Gajev trg
21.3.2006.	18	Darda-Topolik

nigra, na suprotnoj strani Drave, nakon čega su ubrzo nestale. Kugare je uspio na trenutak vidjeti i prof.dr. Jozsef Mikuska. Sutradan, 17.veljače 2006., isto jato u gore navedenom parku hranilo se plodovima sofore te plodovima imele, *Viscum album*. Na istom mjestu kugare su promatrane još tri puta: 20. veljače 2006. 50 jedinki, 21. veljače 2006. 10 jedinki i konačno 22. veljače 2006. 45 jedinki.

Nakon dva tjedna, kugare su ponovno viđene u Osijeku 6. ožujka 2006. u Parku kralja Krešimira IV., kada se najmanje 11 jedinki hranilo plodovima sofore. Nakon toga 8. ožujka 2006. 2 primjerka i 14. ožujka 2006. 22 primjerka hranilo se na stablima sofore na Gajevom trgu.

Posljednji puta su kugare promatrane, 21. ožujka 2006., na području zvanom Topolik, 4 km jugozapadno od naselja Darda. Jato od 18 jedinki preletilo je iznad šume i livade.

Tijekom navedenog perioda promatranja u parkovima i na Dravi u Osijeku zabilježeno je oko 60 različitih vrsta ptica koje ovdje zimuju, što je dokaz da Osijek predstavlja važno zimovalište za mnoge vrste europske ornitofaune.

Literatura

- KRALJ, J. (1997): Ornitofauna Hrvatske tijekom posljednjih dvjesto godina, Larus 46: 1-112.
MIKUSKA, J., MIKUSKA, T., ROMULIĆ, M. (2002): Ptice, Vodič kroz biološku raznolikost Kopačkog rita, Matica hrvatska, Osijek

SUMMARY

In Osijek and Baranja, Waxwings were observed 15 times in the period between 12th January and 21st March 2006. Their number fluctuated between 2 and 180 specimens. On 16th and 17th February the flock of 180 individuals was intensively singing on the trees and feeding with *Viscum album* and *Sophora japonica* fruits.